

Preek over Lucas 7,18-28: Jezus – vaak zo anders dan we verwachten

Voorzang: Psalm 62, 1

Votum en Groet

Zingen: Psalm 62, 2 – 4 – 7 (tussenliggende gedeelten worden gelezen)

Leefregels

Zingen: Gezang 477, 1

Gebed voor de opening van het Woord

Zingen: Kinderlied 41

Schriftlezing: Jesaja 35 en Lucas 7,18-28

Zingen: Psalm 94, 2. 3. 7 en 9

Verkondiging

Zingen: Gezang 170 (beurtzang: A-V-M-V-M-A)

Dankzegging en voorbeden

Zingen: Opwekking 436 (als slot van het gebed)

Collecte

Zingen: Gezang 477, 2

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus?

Ik denk dat onder ons niemand is die nooit eens twijfelt.

Dat je onzeker bent over wat je doen moet.

Soms gaat het om kleine dingen.

Eten we vandaag bloemkool of spinazie?

Trek ik voor die verjaardag een trui aan of een colbertje?

Een andere keer gaat het wat dieper.

Stem ik dinsdag op de ChristenUnie of op het CDA?

Kies ik voor deze vervolgopleiding of toch maar voor die andere?

En soms kan twijfel ook heel diep gaan.

Je bent verliefd.

Dag in, dag uit denk je over hem of haar.

Is het wederzijds?

Is de ander ook gek op jou?

En moet je laten merken dat je verliefd bent?

Of wordt dat dan een grandioze teleurstelling?

Twijfel – wie heeft daar nog nooit last van gehad!

En als het om geloven gaat?

Kent u dan ook twijfel?

Twijfel aan God?

Twijfel aan zijn liefde of aan zijn macht?

Of durft u het zichzelf soms niet toe te geven dat u wel eens twijfelt?

Want wordt twijfel in de Bijbel niet duidelijk afgewezen?

Lees maar wat Jakobus schrijft (1,6vv):

Wie twijfelt is als een golf in de zee, die door de wind heen en weer wordt bewogen. Wie zo aarzelend en onberekenbaar is bij alles wat hij doet, moet niet denken dat hij iets van de Heer zal krijgen.

Hier wordt twijfel toch klip en klaar veroordeeld en afgewezen.

Wie gelooft mag niet twijfelen.

Geloven is een zeker weten en een vast vertrouwen.

Twijfel is uit den boze!

Twijfel is zonde.

Twijfel maakt het geloof kapot.

En ja, dan proberen we de twijfel maar te verdringen.

We geloven tegen de klippen op.

Ondanks teleurstellingen.

Ondanks soms afgrondelijke vragen.

Want een echte christen twijfelt niet.
Jakobus heeft het toch duidelijk gezegd!

Maar heeft Jakobus dát gezegd?
Dat een gelovige nooit of te nimmer twijfelen mag?
Jakobus heeft een bepaald soort twijfel veroordeeld.
Er zijn n.l. verschillende soorten twijfel.
En de twijfel die Jakobus veroordeelt heeft te maken met onwil.
Van twee walletjes willen eten.
Je niet willen uitleveren aan God uit angst dat je er teveel voor moet opgeven.
Je wilt niet helemaal zonder God.
Van tijd tot tijd heb je Hem ook nodig.
En dan vraag je Hem het één of het ander.
Maar voor 100% voor Hem gaan – nee, dat is teveel gevraagd.

Nu, dié twijfel wordt in de Bijbel scherp veroordeeld.
Als je voor God gaat, ga dan helemaal voor Hem.
Maar houd niet een stuk van je leven voor jezelf.
Je kunt geen twee meesters dienen.
Het is óf God, óf iets anders in je leven.
Geloven vraagt radicaliteit!
Dat is wat Jakobus duidelijk maakt.

Maar zelfs in het leven van iemand die radicaal gelooft is twijfel niet uitgesloten.
Dat zien we aan Johannes de Doper.
Laten we beginnen met wat Jezus over hem zegt.
Daaruit blijkt in elk geval duidelijk dat Jezus Hem zijn vraag niet kwalijk neemt.
Terwijl het toch een onthutsende vraag is.
Een vraag die Jezus in een kwalijk daglicht stelt.

Immers, heel Johannes' optreden was er op gericht om Jezus aan te wijzen als degene die komen zou: de verwachte en beloofde Messias.
Daar was heel Johannes' leven op gefocust geweest.
Heraut te zijn van de Messias.
De aandacht van alle mensen op Jezus te vestigen.
Toen het bij Johannes stiller werd omdat steeds meer mensen zich om Jezus verdrongen, was Johannes tevreden.
Dat was precies wat hij wilde.
De mensen moesten bij Jezus zijn.

En ondertussen ging hij door met het brengen van zijn boodschap.
Hij riep op tot ommekeer en boetedoening.
Zonder een blad voor de mond te nemen.
Hij wees haarscherp aan de mensen te vertellen wat verkeerd was in hun leven.
Zonder aanzien des persoon.
Zelfs de koning kreeg op zijn kop.
Zeg, koning Herodes, dat huwelijk met de vrouw van uw broer, daar klopt niets van!
Dat kan echt niet!
Dat moet u weer ongedaan maken!
En zo kwam Johannes in de gevangenis terecht.
Zijn prediking kostte hem zijn vrijheid.

Jezus zegt over hem tot de mensen: *Waar zijn jullie in de woestijn naar gaan kijken?*
Nou, het was niet een rietstengel die met alle winden meewaait.
Maar het was iemand die stond voor zijn prediking.
Onwrikbaar en zonder compromissen zei hij waar het op stond.
Recht voor zijn raap.
Een profeet van het zuiverste water.
Jezus heeft hem hoog.

Toch moet zijn vraag voor Jezus moeilijk zijn geweest.

Dat juist Johannes dit vraagt: *Bent u wel degene die komen zou...?*
Voor het front van alle mensen!
Dat lijkt toch een dolksteek in zijn rug.
Johannes – wat maak je me nou?
Mijn missie en public in twijfel trekken?
Zodat mijn tegenstanders gaan grijnzen: Met zulke vrienden heb je geen vijanden meer nodig!
Johannes, hoe haal je het in je hoofd om Mij zo te laten vallen!

Maar Jezus zegt niets van dit alles.
Zonder enige reserve prijst Hij hem als de grootste profeet van de oude tijd.
Niemand voor hem heeft groter betekenis gehad voor het Koninkrijk van God!
Dat staat voor Jezus als een paal boven water.

En toch ligt daar die vraag van Johannes.
Johannes, de onwrikbare Godsman, weet het niet meer zo zeker met Jezus.
Is Jezus werkelijk degene voor wie hij Hem altijd gehouden heeft.
In zijn gevangenis werd deze vraag voor Johannes steeds klemmender.
Het is een vraag die hem schokt op zijn fundamenten.

Johannes moet rekening houden met zijn dood.
Zijn leven en zijn prediking gaat hem letterlijk de kop kosten.
Maar als hij zo zijn levenseinde onder ogen ziet kan hij de vraag niet onderdrukken.
Heeft hij wel op het goede paard gewed?
Heeft hij zijn leven wel aan de goede zaak besteed?
Was het een missie geweest die het waard was om zo voor te sterven?
Of had hij heel zijn leven een illusie nagejaagd?
Een onwerkelijke droom?

Want de dingen liepen niet zoals hij had verwacht.
Hij had toch andere voorstellingen gehad bij het optreden van de Messias.
Hij had Hem in verband gebracht met een doop met vuur!
Hij zou de dorsvloer reinigen.
Hij zou het kaf van het koren scheiden.
Hij zou de onvruchtbare bomen omhakken.
Er zou een scheiding van geesten zichtbaar worden.
Het rijk van vrede en recht zou aanbreken.
De bozen en de onderdrukkers zouden uitgeroeid worden.
Zo had Johannes het zich voorgesteld.
En zo had hij gepreekt over Hem die na hem komen zou.
Er zou grote schoonmaak worden gehouden.
Al die toestanden van corruptie en verdrukking,
van uitbuiting en onrechtmatige vergroting van bezit –
er zou door de Messias een radicaal einde aan worden gemaakt.
Johannes heeft een revolutie verwacht.
En hij zou de eerste zijn geweest om dienst te nemen in het leger van Koning Jezus.

Maar de werkelijkheid is anders.
Niet dat er helemaal niets gebeurt.
Jezus preekt – net als Johannes.
Hij trekt de aandacht van veel mensen.
En er is sprake van opmerkelijke daden van genezing en van bevrijding van demonen.
Dat is allemaal bepaald niet niks!
Maar... het is niet wat Johannes verwachtte.
Het zet de zaak in Israël niet op z'n kop!
De macht blijft in handen van geweldenaars.
De Herodessen en Pilatussen blijven rustig zitten op hun troon.
En de keizer in Rome raakt het al helemaal niet.

Johannes in zijn gevangenis wordt het koud om het hart.
Moet hij tot de conclusie komen dat hij het bij het verkeerde eind heeft gehad?

Het is nauwelijks voor te stellen hoe deze vraag zijn leven op zijn kop heeft gezet.
En denk er niet klein van dat hij deze vraag meegeeft aan twee van zijn leerlingen!
Dat is wat geweest, hoor!
Johannes, die voor Jezus door het vuur ging.
Die ooit zijn leerlingen op de kop moest geven, dat ze Jezus verwijten durfden maken.
Die altijd zo vol overtuiging gezegd had: *Houd Hem in de gaten!*
Hij is het!
Hij zal Gods Koninkrijk op aarde vestigen.
Hij is het!

En nu – nu geeft hij twee van hen de vraag mee: *Bent u het wel echt?*
Dat is wat?
Dat je als dominee altijd mensen op Jezus en op God hebt gewezen.
Bidt vol vertrouwen tot Hem.
Bij Hem moet je zijn!
Geef je volledig aan Hem over!
Bij Hem ben je niet bedrogen uit!
En dat er dan een moment in je leven komt, dat je zegt: *Nou weet ik het ook niet meer.*
Ik heb het altijd wel zo gezegd en daartoe aangespoord.
Maar nou vraag ik me af of het allemaal wel terecht was.
Dan lijkt het toch alsof je als predikant door de mand valt.
Voordat je je zo laat kennen...

Maar Johannes schrikt daar niet voor terug.
Hij houdt de schijn niet op.
Hij hangt niet de geloofsheld uit, die zelfs in de gevangenis geen twijfels kent.
Hij ziet oprecht zijn eigen diepe levensvraag onder ogen.
En hij spreekt haar eerlijk uit tegenover zijn leerlingen.
De mannen, die hij heeft onderwezen en die hoog tegen hem opzien.
Dit is nu mijn vraag.
Ga naar Jezus toe en leg die vraag aan Hem voor.
Ik móét hier een antwoord op.

Dat is eerlijk.
Onze vragen zijn onze vragen.
Die moeten we ook toelaten.
We zongen en lazen vanmorgen Psalm 62.
Met de uitnodiging (vs. 9):
Vertrouw op Hem, mijn volk, te allen tijde.
Open voor Hem uw hart.

In de vertaling van 1951 staat dan: *Stort uw hart uit voor zijn aangezicht...*
Dat kan bij God.
Daar staat Hij voor open.
Dat we ons hart voor Hem leegstorten.
Dat we onze diepste vragen en twijfels niet voor Hem achterhouden.
Maar dat we het er allemaal uitgooien.
Daar krijgen we alle ruimte voor.

Die ruimte krijgt Johannes van Jezus.
Wat goed van Johannes dat hij zijn vraag aan Jezus laat weten!
Dat hij er eerlijk mee naar Hem toe gaat!
Johannes keert zich niet verbitterd van Jezus af om ontgoocheld te sterven.
Maar hij zoekt bij Jezus een uitweg voor zijn twijfel.

Maar vindt hij die uitweg ook?
Is Jezus' antwoord een antwoord waar hij wat aan heeft?
De boodschappers van Johannes komen net als Jezus druk is met genezingen.
Vele zieken drommen om Hem heen en krijgen hun gezondheid terug.
Boze geesten worden uitgedreven en mensen krijgen hun vrijheid terug.

En dan zegt Jezus: *Ga terug naar Johannes en vertelt hem wat je hebt gezien.*
Blinden kunnen weer zien.
Verlamden kunnen weer lopen.
Mensen met huidvraat, melaatsen, worden gereinigd.
Doven kunnen weer horen.
Doden worden opgewekt.
Aan armen wordt het goede nieuws bekend gemaakt.

Is dat een antwoord op Johannes' vraag?
Jezus zegt niet zonder omwegen: *Natuurlijk, Johannes, ben Ik het.*
Het is de vraag of zo'n antwoord Johannes geholpen zou hebben.
Maar helpt het antwoord van Jezus dan wel?
Daarmee vertellen de boodschappers Johannes toch niets nieuws?
Dat weet hij toch allemaal al?
Was de twijfel van Johannes daar niet juist door ontstaan?
Dat Jezus blinden genas, lammen liet lopen, doven liet horen, zelfs doden opwekte.
Maar dat het daarbij bleef!
Dat er niet méér gebeurde dan dat!
Was dat nou niet juist Johannes' moeite?

Maar wat Jezus doet is de Bijbel aan het woord laten.
De woorden van Jezus aan Johannes komen uit Jesaja 35.
Woorden over wat God zou gaan doen.
En Jezus zegt eigenlijk: *Zie je wel wat er gebeurt, Johannes?*
Denk je dat God aan het werk is in wat Ik doe?
Geloof je dat hier oude beloften van God worden vervuld?
Als je dat gelooft, herken je Mij als degene die komen zou.
Als de werken die Ik doe je niet overtuigen, dan kan niets je overtuigen.
De keus is aan jou!

Het punt waar het om gaat is: hoe leggen we het OT uit?
Johannes las in het OT andere dingen over de Messias dan hij in Jezus herkende.
Johannes meende dat de profeten bedoelde dat Jezus met het oordeel zou komen.
Maar voor Jezus is het de tijd van Gods genade.
De tijd van Gods vreugdeboodschap in woorden en daden.
En die twee lijken met elkaar in strijd.
De boodschap van het gericht is toch niet de boodschap van genade?

Of moeten we inzien dat in Jezus oordeel en genade op een andere manier met elkaar te maken hebben dan Johannes dacht?
Ligt het geheim van zijn optreden niet daarin dat Hijzelf het oordeel gaat dragen?
De bijl ligt aan de wortel van de bomen.
Het zondige leven wordt geoordeeld.
Alles wat leeft in opstand tegen God wordt neergeslagen.
Ja, maar hoe?
Is het niet allereerst in Jezus zelf dat het kwaad wordt veroordeeld?
Treft het oordeel, de bliksem van Gods toorn niet met name Hem?

Wat Johannes niet voorzien heeft is dat Jezus op weg is naar Golgotha.
Dat Hij zijn leven zal eindigen aan het kruis.
Net als Johannes zijn leven zal eindigen in de gevangenis.
Opgeofferd aan de lusten van een corrupte despoot en zijn verdorven vrouw.
Want een knecht is niet meer dan zijn Meester.
En gelukkig is wie daar geen aanstoot aan neemt.
Gelukkig is die over deze boodschap niet struikelt en daarop stuk loopt.

Want de grootste aanstoot van het evangelie is het kruis.
Daar is God het meest onbegrijpelijk en het meest verborgen.
Daar lijkt het er het minst van Hem te verwachten als het gaat om de vernieuwing van de wereld.
Maar gelukkig ben je als je daar geen aanstoot aan neemt.

Heel opvallend wordt ons nergens in het evangelie de reactie van Johannes verteld.
Het is alsof de evangelist zeggen wil: *Hoe hij reageerde is niet zo belangrijk!*
Maar jij, die nu dit verhaal hoort – wat is jouw reactie?
Accepteer je deze schijnbaar machteloze Messias als degene die komen zou?
Ga je met Hem in zee?
Verwacht je het van Hem?

Blijf je Hem vertrouwen?
Ook als er in jouw leven veel scheef loopt.
Of als je ziet dat er in de wereld zoveel mis gaat.
Als je soms hartgrondig verzucht: *Dat God dit toe kan laten!*
Hoe is dit te rijmen met wat ik me voorstel bij een rechtvaardige Koning!
Dat je dan toch zegt: *En ondanks alles kom ik toch telkens weer bij Hem uit!*

God werkt lang niet altijd zo als wij zouden verwachten.
Soms lijkt Hij wel helemaal niet te werken en alles op zijn beloop te laten.
Maar het evangelie wil ons laten geloven: *En toch werkt Hij.*
Op zijn tijd en op zijn wijze.
Zijn methoden zijn de onze niet.
Zijn tijdschema is de onze niet.
En gelukkig is ieder die aan mij geen aanstoot neemt.

Een vrouw zocht in een winkel eens een verjaardagskaart voor haar man.
Na lang zoeken vond ze er eentje.
Aan de voorkant stond: *Lieveling, je bent het antwoord op mijn gebeden.*
Toen sloeg ze de kaart open en ze las: *Je bent wel niet waarom ik gebeden heb, maar je bent wel het antwoord.*
Op een veel dieper niveau geldt dat zeker van Jezus.
Hij is het antwoord op alle gebeden van ieder die naar Hem uitzielt.
Maar Hij is lang niet altijd degene om wie wij bidden.
Hij komt al te vaak als een onverwacht en soms zelfs ergerniswekkend antwoord.
Maar toch is Hij het enige passende antwoord op onze gebeden.
Gelukkig zijn we als we aan Hem geen aanstoot nemen. AMEN.
05-03-2006 (1246)